

Pleiten voor palliatieve zorg met de spuit in de hand is meer dan hypocriet

Beeld BELGAIMAGE

René Stockman is generale overste van de Broeders van Liefde.

◆ Exclusief voor abonnees door **RENÉ STOCKMAN** 15 mei 2019, 12:05

Blijkbaar zijn we met het euthanasiedebat in een nieuwe episode getreden. Juist voor de verkiezingen lanceert dokter Distelmans **een petitie waarin hij oproept om de euthanasiewet aan te passen en te verruimen** voor mensen met dementie en andere vormen van onomkeerbare, verworven wilsonbekwaamheid die een eerdere wilsbeschikking in die zin opgesteld hebben.

Met zijn pleidooi raakt hij natuurlijk een gevoelige snaar, en wanneer je de tekst leest word je meegesleurd met zowel een gevoel van compassie als verontwaardiging. Wie is niet getroffen door het lijden van mensen met dementie, die de controle over hun eigen leven stilaan maar zeker zien wegwijnen, om te eindigen in een totaal beneveld bestaan? En door de onmacht die dit veroorzaakt bij de omringende familieleden? Niemand kan of zal ontkennen dat dementie een zwaar lijden is, en volgens de tekst zouden

er in de toekomst, tegen 2035, de helft meer mensen met dementie bijkomen.

SUMMUM VAN FILANTROPIE

Dus wordt het hoog tijd om actie te ondernemen. En welke actie wordt voorgesteld? Het antwoord dat in de petitie wordt aangereikt is dubbel, maar tegelijk dubbelzinnig: er moeten enerzijds meer en betere voorzieningen komen om mensen met dementie passend op te vangen, maar anderzijds een wettelijke regeling om hen via een spuit uit dit lijden te verlossen. Wordt daarmee niet gesuggereerd dat het laatste een veel comfortabeler en goedkopere oplossing is? Wanneer mensen met beginnende dementie en hun familieleden dit lezen kan het bijna niet anders dan dat ze schuldgevoelens moeten krijgen wanneer ze niet aan euthanasie zouden denken om zo de last van de gemeenschap die hun toestand zal veroorzaken weg te nemen. Euthanasie wordt hier verheven tot het summum van filantropie en dit vanuit een tweevoudig standpunt: de persoon in kwestie wil geen last zijn voor de gemeenschap en de gemeenschap verlost de persoon met dementie uit een zwaar lijden. Is er een beter alternatief voorhanden?

GESLAAGDE MARKETING

Zoals dikwijls zit het venijn ook hier in de staart. Er wordt gegoocheld met statistieken als zou 83 procent van de bevolking, door de auteur een verpletterende meerderheid genoemd, voorstander zijn van het aanpassen van de wet. Het zijn wel voorlopige resultaten van een 'stemtest' in de media. Wat is de wetenschappelijke waarde van deze enquête en met welke a priori achtergrondinformatie hebben mensen deze test ingevuld? Het is nu eenmaal al jaren de tactiek van bepaalde groepen om juist via het creëren van compassie en verontwaardiging de visie van mensen te beïnvloeden. Argumenten doen het vandaag nog amper, wel emoties.

Eenmaal de emotionele snaar beroerd, is er nog weinig ruimte om naar argumenten te luisteren. En dat wordt ook hier gretig uitgespeeld. Met het aangeven van deze cijfers wordt zij die er anders over denken nog maar eens een extra schuldgevoel aangesmeerd. Hoe asociaal moet je toch zijn om tot die 17 procent te behoren die niet gewonnen is voor het uitbreiden van de euthanasiewetgeving? Niet alleen asociaal, maar ook zeer onbarmhartig. Het weigeren van euthanasie wordt hier omschreven als het bewust en gewild in stand houden van mensonterende situaties. Dat kan toch niemand aanvaarden? Met de bijkomende video's die aan de petitie zijn gekoppeld

wordt de emotie totaal. Men moet zijn hand tegenhouden om niet onmiddellijk de petitie te ondertekenen. Van een geslaagde marketing gesproken.

WOLF IN SCHAPENVACHT

Onlangs woonde ik een optreden bij van een koor van bejaarden met zware dementie. Een prachtig initiatief van een Vlaams rust- en verzorgingstehuis dat creatief op zoek ging naar een manier om mensen met dementie iets van hun menswaardigheid terug te geven. Misschien hadden enige van deze bejaarden voor de dementie hen wilsonbekwaam maakte, om euthanasie gevraagd. Nu zagen we hen liederen uit de oude doos zingen, met de lach op het gezicht en familieleden die hun emoties amper konden bedwingen. Maar het waren emoties van dankbaarheid, van herwonnen en gekoesterde menswaardigheid in een heel beperkt bestaan. Hier toonde de gemeenschap zich op haar best, met haar meest humane gelaat, in de zorg voor hen die deze zorg het meest nodig hebben. Naar zo'n maatschappij moeten we evolueren, en niet afglijden naar een maatschappij waar de spuit van de euthanasie als ultieme therapie wordt verheven en aangeprezen. Een pleidooi houden voor palliatieve zorg en tegelijk de spuit in de hand nemen is meer dan hypocriet. Dat is de taal van de wolf in schapenvacht die zijn schapen misleidt.

HANDICAPS

Mogen we toch nog even de andere snaar beroeren, en tegelijk aan de alarmbel trekken en vooruitkijken naar welke weg wordt ingeslagen wanneer deze wetsaanpassing zou worden goedgekeurd. Daarmee wordt de weg geopend om ook andere wilsonbekwamen met de genadige spuit van dienst te zijn. Ik denk dan aan mensen met een zware mentale handicap die al van bij hun geboorte wilsonbekwaam zijn en dus nooit de gelegenheid hebben gehad om euthanasie te vragen. Zouden wij dat niet in hun plaats kunnen doen om hen zo uit hun vreselijk lijden te verlossen? En daarmee de maatschappij ook een dienst te bewijzen, want hun zorg is toch een grote financiële last voor de gemeenschap? Wanneer deze gemanipuleerde logica op een voldoende emotionele wijze zal worden aangebracht, zullen er nog weinig zijn die zich daartegen durven verzetten. Opnieuw een stap voorwaarts in het creëren van een maatschappij waar de sterken het voor het zeggen hebben. Waar zal dit eindigen?

TEGENDRAADS DENKEN

Ik behoud me ook het recht voor om te spreken vanuit mijn christelijke overtuiging. Daar mag toch ook nog ruimte voor zijn in ons democratisch en pluralistisch bestel? Of zullen de wolven in schapenvacht ons ook hier het zwijgen opleggen, in naam van een verwrongen pluralisme? Als christen blijven we verdedigen dat het leven, ieder leven, absolute beschermwaardigheid verdient en dat we ons niet mogen laten meeslepen met een mentaliteit waar zelfbeschikking en autonomie tot nieuwe absolute waarden zijn verheven. De verabsolutering van de persoonlijke vrijheid die zich dan manifesteert in een absolute zelfbeschikking is niet compatibel met ons christelijk mensbeeld. Daarmee spreken we geen oordeel uit over mensen die om euthanasie verzoeken vanuit een ander mensbeeld, maar tegelijk vragen we eerbied en ook bescherming voor hen die niet willen raken aan wat hen en ons door God is gegeven. Het leven is ons geschonken, vanaf de conceptie tot de natuurlijke dood, en daar willen we eerbiedig en zorgzaam mee omgaan. Daaraan raken is als een doorbreken van een taboe.

Er zijn dingen waar we als mens moeten afblijven, omdat ze ons gegeven zijn om er als goede beheerders mee om te gaan en er niet als onterechte eigenaars naar willekeur mee te handelen. Mogen we hier andere christenen oproepen om zich niet zomaar te laten meeslepen met emoties en daarmee ieder dieper nadenken over het leven, over de zin van het leven, over de plaats van het lijden en de dood in het leven het zwijgen op te leggen. Laten we de moed hebben om hier tegendraads te denken en te handelen, tegen de stroom in te varen en vooral elkaar aan te moedigen in deze strijd met ongelijke wapens. Niet om ons eigen gelijk te halen, maar om het leven, alle leven, te eerbiedigen, omdat het heilig is.